

భారతదేశపు అత్యున్నత న్యాయస్థానము

సివిల్ అప్పిలేట్ జ్యురిస్ డిక్షన్

సివిల్ అప్పీలు నంబరు - 6600/2009

రాయల్ సుందరం అలయన్స్,

ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్,

- వాది

మరియు

మండల యాదగిరి గౌడు,

మరియు ఇతరులు,

- ప్రతివాదులు

సి.ఎ.నెం. 1954/2019 @ ఎస్.స్.పి. (సి) నెం. 5603/2019 @ సి.సి.నెం. 11685/2016

సి.ఎ.నెం. 178/2017 మరియు

సి.ఎ.నెం. 1953/2019 @ ఎస్.ఎల్.పి. (సి) నెం. 19797/2015

తీర్పు:

సంజె కిషన్ కౌల్, జె

సి.ఎ.నెం. 6600/2015 మరియు సి.ఎ.నెం. 1954/2019 @ ఎస్.స్.పి. (సి) 5603/2019 @

సి.సి.నెం. 11685/2016

1. ప్రతివాదుల క్రాస్ అప్పీళ్ళుగా మా ముందుకు విచారణకు వచ్చిన ఒకే ఒక్క చట్టపరమైన వివాదం ఏమనగా, వాహన ప్రమాదంలో, అవివాహితుడు మరణం చెందినచో, గణనీయము గల, గణించు సంఖ్యగా, మరణించిన వాని వయస్సా, లేక అతని పై ఆధారపడి వున్నవారి వయస్సు, పరిగణనలోకి తీసుకోవలెను.
2. సి.ఎ.నెం “6600/2015లో అప్పీలు దారులు ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ, మరియు వారి వకీలు ఆధారపడి వున్న వారి వయస్సును గణనలోకి తీసుకోవాలని చెప్పగా, కాగా, గణించు సంఖ్య వ్యత్యుతి వయస్సు ఆధారంగా తీసుకోవాలని చెప్తూ హైకోర్టు పొరపాటు పడింది.
3. గౌరవ వకీలు వారి వాదనకు బలపరుస్తూ అన్వయించు ఆలోచనతో, రెండు తీర్పుల సంగ్రహమును, ఒకటి వారికి వ్యతిరేకంగా, మరియుకటి వారికి పక్షములో, సమర్పించినారు.

ఈ వివాదంను అనుసరించి, ఏమైనా, ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాశనం పరిష్కరించిన తీర్పులు వున్నవా అని గౌరవ వకీలు గారిని ప్రత్యేకంగా ప్రశ్నించుట జరిగినది, వివిధములైన తీర్పులను పరిశీలించుట వలన ప్రయోజనం లేదనియు, మరియు ఈ విషయంలో ఈ కోర్టు యొక్క ఆఖరి దృక్కోణం ఏమిటి.

4. ఈ కోర్టు, ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల బెంచి “సుబ్‌సింగ్ & మరియు కరు మరియు ప్లామ్ సింగ్ (మృతుడు) మరియు ఇతరులు “సంబంధించిన, ఇట్టి వివాదం పై దృష్టిలోకి తీసుకుని, గణించు సంఖ్యకు మృతుడి వయస్సు మాత్రమే ఆధారంగా తీసుకోవాలని, అభిప్రాయపడిన విషయాన్ని, గౌరవవకీలు నిజమేనని ఒప్పుకొనుట జరిగినది, ఏది ఏమైనా, ఆయన వాదన ఏమంటే, ఈ తీర్పు, ఒకసారి చదివినట్లయితే, “ మున్నాలాల్ జైన్ మరియు ఇతరులు మరియు విపిన్ కుమార్ శర్మ మరియు ఇతరులు “సంబంధించిన మునుపటి తీర్పు ఆధారపడి ఇట్టి ముగింపుకు జరిగిందని, తెలుపును.

మున్నాలాల్ జైన్ తీర్పు తన వంతుగా ‘సరళావర్మ (శ్రీమతి) మరియు ఇతరులు డిల్లీ ట్రాన్స్ పోర్టు కార్పొరేషన్ మరియు ఇంకొకరు ‘తీర్పు మీద ఆధారపడటం జరిగింది, అట్టి అభిప్రాయాన్ని ‘సేషనల్ ఇన్స్పెక్టర్ కంపెనీ లిమిటెడ్ మరియు ప్రణయ్ శేఖర్ మరియు ఇతరులు తీర్పులో, రాజ్యాంగ ధర్మాశనం, నిర్ధించుట జరిగింది. వరుస క్రమంగా తప్పిదం జరిగిందని, ఎందుకంటే, ‘సరళావర్మ (పైన చెప్పిన), మృతుడైన అవివాహితుడి కేసులో వ్యవహరించలేదు, అందుచేత ‘ప్రణయ్ శేఖర్ కేసులో ఇవ్వబడిన అధికారిక అనుమతి వల్ల ఎటువంటి ప్రయోజనం లేదని, వాదించుట జరిగినది. అందువలన కేవలం, ‘సుబ్‌సింగ్ (పైన చెప్పబడిన)’ లో అభిప్రాయాలను నిర్ధారణ వలన కూడా, ఈ న్యాయపరమైన పరిస్థితిని, పరిష్కరించలేదు. వేరొక వైపు, మృతుడైన అవివాహితుడి కేసులో, గుణించు సంఖ్య కొరకు, ఆశ్రితుడి వయసు ఆధారపడి వుండాలి గానీ, మృతుడి వయసు కాదని, వ్యతిరేక అభిప్రాయాన్ని రెండు ద్విసభ్య ధర్మాశనం తీర్పులు తీసుకున్నాయి. ‘న్యూఇండియా ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ మరియు శాంతి పాథక (శ్రీమతి) మరియు ఇతరులు కేసులో, వచ్చిన త్రిసభ్య ధర్మాశనం తీర్పును, ఆయన కూడా పేర్కొనుట జరిగింది. కానీ నిర్ణయముగా అటువంటిది ఇచ్చిన వాస్తవముల మీద పరిష్కారము.

5. అప్పీలు దారులు వేసిన అప్పీలుకు సంబంధించి రాబోవు వృద్ధికి అనుమతించిన 50% వివాదంలో లేదు, దాని పెంపుదల మాత్రమే కోరుతూ వచ్చిన ఈ విషయం మాత్రమే మా ముందున్నది. ఈ విషయంలో, ప్రణయ్ శేఖర్ కేసులో (పైన చెప్పిన) నిబంధనలకు లోబడి, న్యాయంగా 40% ప్రధానం చేయాల్సిందని పేర్కొనబడింది.

6. మేము దానికి సంబంధించి పరిష్కార ఆలోచన చేయుచున్నాము.
7. ఇన్సూరెన్సు వారి ధృక్పథం ఏమనగా మోటారు ఆక్సిడెంట్ జరిగినచో దాని యొక్క నష్టము పూర్తి చేయవలెను. సదరు ఇన్సూరెన్సు పాలసీదారునికి వ్యక్తిగత నష్టము అయిన గాయము, మరియు చావు, మరియు మూడవ వ్యక్తికి కల్గిన నష్టము పూడ్చవలెను. దానికి విధించిన ప్రమేయం ఈ విషయములో ఏకరీతిగా యుండును.
8. ఈ కోర్టు యొక్క న్యాయపరమైన తీర్పులు, సాధనమైన మేర ఒక నిర్దిష్టమైన ఫార్ములాకు ప్రయత్నించి వాటి యొక్క నష్టపరిహారము విషయంలో వివిధ అంశములు పరిగణలోనికి తీసుకొని గుణించవలెను. సదరు మొత్తము పరిహారమును నిర్ణయించి అప్పీలు దారునకు చనిపోయిన వ్యక్తి తరుపు వారికి, వారికి జరిగిన నష్టమునకు చెల్లింపు చేయవలెను. సదరు నష్టపరిహారము నిర్ణయమైన పేదప చనిపోయిన వ్యక్తి తరుపు హక్కు దారులకు, లేదా వారిపై ఆధారపడిన వారు సదరు డబ్బును తీసుకొనినచో, అది వారికి వారు కోల్పోయిన దానికి ఒక భాగముగా వారు ధీర్ఘకాలము బ్రతికినను, లేదా వారు చనిపోయినవ్యక్తి వయస్సు కంటే వారి వయస్సు తక్కువగా యున్నను, అప్పుడు గుణించదగిన గుణకములు ఆ పరిస్థితులలో అనుకరించవలెను. ఈ సందర్భముగా నష్టపరిహారము చెల్లింపు బాధ్యత తప్పు చేయని సిద్ధాంతము, సెక్షన్, 140 మోటారు వెహికల్స్ చట్టము 1988 లో నిర్దేశించినట్లు, ఈ కోర్టు పరిగణలోనికి తీసుకున్నట్లు, ఒక వేళ ఆధారపడిన వారికి నష్టము లేనపుడు, దాని గుణకములు వారికి రావలసినదాని కంటే తక్కువ కాకూడదు, సదరు సొమ్ము చనిపోయిన వారి తరుపు కోల్పోయిన దాని భాగముగా అవును.
9. సదరు హక్కు నిర్ధారించునలుడు, మృతుడు సహకారము అతనిపై ఆధారపడినవారికి అతను బ్రతికి ఉన్నప్పుడు ఎంత చెందుతున్నదో, అంతగా నిర్ధారించవలెను. ఇక్కడ విశేషముగా చెప్పునది ఏమనగా, మరియు ఇన్సూరెన్సు కంపెని న్యాయవాది యదార్థముగా ఒప్పుకొన్నది ఏమనగా, మృతుడు వివాహితుడైనచో, నష్ట పరిహారము చెల్లింపు విషయములో అతని వయస్సు పరిగణలోనికి తీసుకోబడెను. ప్రస్తుతం మనముండు ఉన్న సమస్య ఏమనగా సదరు మృతుడు అవివాహితుడై ఉన్నప్పుడు, గుణకములకు వేరొక పద్ధతి అనుసరించుచు, హక్కుదారుల వయస్సుపై కూడా దృష్టి సారించాలా? మేము అట్టి సమస్యపై నిర్ణయమునకు వచ్చినది ఏమన దానిని త్రోసిపుచ్చవలెను.

10. మేము ఒకే విధమైన న్యాయము ఇటువంటి కేసులలో నిర్ధారించి దాని ప్రాముఖ్యమును మా దృష్టిలో ఉంచినాము. న్యాయము యొక్క నిశ్చయత చాల ముఖ్యమైనది. న్యాయ నిర్ధారణ ఒకసారి అయిపీయిన పిదప, అది తరుచు మారకూడదు, అదే జరిగితే వాఙ్ము అయోమయానికి గురి అగును. ఈ కోర్టు ఈ విషయములో దాని ఉద్దేశమై, న్యాయపరమైన అంశములు కుదుర్చుటకు దీనిలో లేవనెత్తిన ప్రశ్నకు పరిష్కార ప్రయత్నం చేసినది.

11. ఒకసారి సుబ్సింగ్ (పైన తెల్పిన) తీర్పును చూచిన, సదరు త్రిసభ్య న్యాయమూర్తులు మృతుని వయస్సును మాత్రమే పరిగణలోనికి తీసుకోవాలి కాని, మృతుని తల్లిదండ్రుల వయస్సును గుణకములు చేయనపుడు పరిగణలోనికి తీసుకోరాదని రూఢీగా చెప్పబడి ఉన్నది. ఈ తీర్పును నిస్సందేహముగా మున్నాలాల్ జైన (పైన తెల్పిన) దాని మీద అనుకరించి, ఈ విషయమై త్రిసభ్య బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు ప్రకారము తీర్పు చెప్పనైనది. ఆ తీర్పులోని సంబంధిత భాగము ఇక్కడ పొందు పరచడమైనది. ఇంకొకసారి సదరు సంగ్రహించిన భాగము ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల తీర్పులోని అభిప్రాయము రేష్మకుమారి ఇతరులు,- మదన్ మోహన మరియు ఇతరులు-లోనిది. రేష్మకుమారి కేసులో సంబంధిత భాగము, సరళవర్మ (పైన తెల్పిన) కేసును అనువదించుచు ఇచ్చినదే. కోల్పోయిన ఆధారం యొక్క నష్టము ఈ క్రింది విధముగా యున్నది.

- i) ఆదాయమును పరిగణలోనికి తీసుకొనేటప్పుడు చేర్పులు/తీసివేతలు పొందపర్చవలెను.
- ii) మృతుని యొక్క వ్యక్తిగత ఖర్చులు మినహాయంపులు పరిగణలోనికి తీసుకోవలెను.
- iii) గుణకములు మృతుని యొక్క వయస్సు ప్రాతిపదికన చేయవలెను.
ఇంకొక మూడవ విధము ప్రాముఖ్యమైనది రేష్మా కుమారి కేసులో నిస్పష్టంగా చెప్పినది ఏమనగా, అది ఇంకొకసారి న్యాయ పరిష్కారము కొరకు సరళవర్మ కేసులోని న్యాయము చెప్పిన దానిపై, ఈ విషయంమై మరల రాకూడదు.

12. ఇది ఒక్కటి కాదు, తదుపరి రాజ్యాంగ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు ప్రణయ్ శేథీ (పైన తెల్పిన) కూడ సుబ్సింగ్ కేసులో గుణకములు గుణించు విధముపైన ఉటకించబడినది.

13. ఈ విషయంలో ఇంకొకసారి పరిశీలించాలనే అవసరంలేదని మేము సంతృప్తి చెంది, మరియు ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల తీర్పు, మరియు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం వెలువరించిన తీర్పులో చెప్పబడినట్లుగా మృతుని వయస్సునే ప్రామాణికముగా తీసుకోవాలని, అతనిపై ఆధారపడినవారి వయస్సు పరిగణలోని తీసుకోవద్దని చెప్పుటకు నమ్ముచున్నాము.
14. పైన తెల్పిన అంశము ఒక్క దానినే మా ముందు ఈ అప్పీలు నందు ఇన్సురెన్సు కంపెనీ వారు లేవనెత్తినందున, ఇన్సురెన్సు కంపెనీ వారి వాదనలో యోగ్యత లేదని తెల్పడమైనది.
15. హక్కుదారుల విషయములో మేము ముందుగానే గుర్తించినట్లు, వారు క్రితంలోనే వారి భవిష్యత్తు కొరకు సహేతుమైన డబ్బులు మంజూరు చేయబడిన, మేము ఈ విషయమై సదరు తీర్పులో జోక్యం చేసుకోవలసిన అవసరంలేదని చెప్పడమైనది.
16. తదనుగుణంగా సదరు రెండు అప్పీళ్ళను కొట్టివేయుచు, కక్షిదారులు వారి ఖర్చులను వారే భరించవలసినదిగా చెప్పడమైనది ఏమైన అప్లికేషన్లో పెండింగ్లో ఉన్నట్లయినచో, అవి కూడ పరిష్కరించినట్లే.

సివిల్ అప్పీలు నెంబరు 1953/2019 @ యస్.ఎల్.పి.నంబరు 1979/2015.

17. మెస్సర్స్ రాయల్ సుందరమ్ ఎలియన్స్ భీమా కంపెనీ లిమిటెడ్ - మరియు మండల యాదగిరి గోల్డ్ మరియు ఇతరుల సివిల్ అప్పీలు నెం. 6600/2015 కేసులో ఈ రోజున మేము వెలువరించిన తీర్పులో, చనిపోయిన వ్యక్తి వయస్సునే ప్రామాణికం అనియు, వారిపై ఆధారపడిన అవివాహిత వ్యక్తి చనిపోయినను, వారి వయస్సును ప్రామాణికముగా గుణకములు చేయరాదని వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయంతో కాదని తెలియపర్చినందున, మరియు, ఆ ఒక్క అంశము మాత్రమే మాముందు వాదించినందున, ఈ అప్పీలును కూడ రద్దు చేయడమైనది. ఆర్జీలు ఏమైన పెండింగ్లో ఉన్నచో అవి కూడ పరిష్కారము అయినట్లే.

సివిల్ అప్పీలు నంబరు. 178/2017.

18. మెస్సర్స్ రాయల్ సుందరం ఎలియన్స్ భీమా కంపెనీ లిమిటెడ్ మరియు మండల యాదగిరి గోల్డ్ మరియు ఇతరుల సివిల్ అప్పీల్ నంబరు 6600/2015 కేసులో ఈ రోజున మేము వెలువరించిన తీర్పు ప్రకారము ప్రస్తుత కేసులో గుణకము 16, అంతే కాని చనిపోయిన వ్యక్తి వయస్సు ప్రామాణికం అని ఆక్షేపించిన ఉత్తర్వు ప్రకారం కాదు. దరిమిలా ఇప్పుడు దాని ప్రకారము చెల్లించదగిన డబ్బు ఈ క్రింది విధముగా యున్నది.

క్రమ సంఖ్య	వివరములు	మోటరు ఏక్సిడెంట్ క్లయిమ్స్ ట్రిబ్యునల్	హైకోర్టు	చెల్లింపదగినది
1	జీతము	రూ. 7242/-	రూ.7242/-	రూ. 7242/-
2	సంవత్సరిక ఆదాయము	రూ. 86,904 (7242X12)	రూ.86,904 (7242X12)	రూ.86,904 (7242X12)
3	భవిష్య ఆశ	ఏమిలేదు	ఏమిలేదు	50% = 1,30,356/-
4	తగ్గింపు	1/3	50%	50% = 65,178
5	గుణకము	8	11	16
		(తల్లిదండ్రుల సగటు వయస్సు ఆధారముగా 57½ సంవత్సరములు)	(తల్లిదండ్రుల సగటు వయస్సు 54 మరియు 53 సంవత్సరములు.)	(మృతుల వయస్సు) (65,178 X 16 = 10,72,848)
6	సహచరుడని కోల్పోయినందున	2000/-	2000/-	30,000/-
7	మొత్తం	4,65,488/-	4,79,972/-	10,72,848/-
8	తేడా	ఏమిలేదు	ఏమిలేదు	5,92,876/-
9	వడ్డీ	9%	9%	9%

19. మా దృష్టికి వచ్చినది మేమనగా, ప్రతివాదుల తరుపు గౌరవ న్యాయవాది విచారణ ఈ ఏమనగా, ఈ మార్పు కేవలం గుణకములు మార్పు వలననే వచ్చినది, కాని సదరు విషయం అప్పీలు నందు లేవనెత్త లేదు. స్పెషల్ లీపు పిటిషన్లో పొందుపరచిన (4) అంశము ఈ వ్యవహారము కొరకు బహుళముగా సరిపోవునని మేము తలచినాము. కావున సదరు విషయమై పైన పేర్కొనబడిన వరకు ఈ అప్పీలు ఆమోదించడమైనది.

అర్జీలు ఏమైన పెండింగ్లో ఉన్నచో, అవి కూడ పరిష్కారము అయినట్లే.

ఎస్.ఎ.బాబ్జ్ - న్యాయమూర్తి

సంజయ్ కిషన్ కేల్ - న్యాయమూర్తి

మోహన్.ఎమ్.షాంతన గౌడర్ - న్యాయమూర్తి

కొత్త డిల్లీ,

ఏప్రిల్ 09, 2019.

గమనిక: స్థానికభాషలో అనువదించబడిన తీర్పు, అతడు/ఆమె యొక్క స్థానిక భాషలో అర్థం చేసుకోవడానికి మాత్రమే పరిమితము. ఇది ఏ ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించరాదు. అనువదించిన స్థానిక భాష తీర్పు మూలము ఆంగ్లమున గల తీర్పు ప్రామాణికమైనది.

